

ЗОРНИЦА

Първият брой на вестника е отпечатан в Цариград на 2.І.1876 г.

Година 139 • март 2015 • брой 3 • 0,30 лв. • Най-старият български седмичник

Заедно с Възкресение Рождество Христово е най-големият християнски празник. Създателят влиза в творението. Безсмъртният става смъртен. Всемогъщият разкрива Себе Си като безпомощно бебе. Бог става човек. Тази велика тайна винаги е вълнувала, вдъхновявала и смирявала умове на вярващите.

Благовещение, празникът, който очакваме през този месец, обикновено остава донякъде скрит в сянката на Рождество. Още по-назад – зад Архангел Гавриил и вестта за идващия Божий Син – се оказва приемникът на тази блага вест – Дева Мария.

Новият Завет говори съвсем лаконично за нея – спомената е конкретно

единствено в евангелията и в началото на Деяния, след което окончателно слиза от сцената. Освен апокрифното и исторически твърде съмнително протоевангелие на Яков

това, има още много, което остава да бъде казано.

Един от най-често повтаряните мотиви в древната църква е отговорът на Мария към ангела – нейния *fiat*

И Мария рече:
Ето Господнята
слугиня; нека ми бъде
според както си казал.

Лука 1:38

Благовещение и християнската женственост

„Здравей благодатна! Господ е с тебе.”
Лука 1:28

нямаме никаква информация за нейния произход, но родното ѝ място, Витлеем – скромно, според нашите стандарти селце, с около 1000 жители – не звучи обещаващо. Когато е сгодена за Йосиф, според обичаите на своето време, тя вероятно е на 15-17 години – още почти дете. Въпреки забележителната традиция на протестантите да проповядват върху великите библейски герои, Мария не е обещаващ кандидат.

Но именно при нея отива ангелът, тя е избрана девет месеца да бъде жив храм на Христос, тя е наречена „благодатна” (Лука 1:28) и майка на Господа (1:43) и вдъхновена от Светия Дух възкликва: „Отсега ще ме облажават всичките родове” (1:48). Разбира се, благодатта и всичко, което получава Мария, не е нейно собствено, а е получено като дар. „Ако цялата благословеност, правда и живот идват от Божията милостива любов, нейните добродетели и цялото ѝ съвършенство са просто Божии дарове” (Калвин). Собствените думи на Мария са пределно ясни в това отношение: „Всевишният направи велики неща за мен” и „Погледна на ниското положение на слугинята си” (Лука 1:48-49). Тя наистина е „придобила Господното благоволение” (Лука 1:30), но веднага след това следва контрастът – не тя, а Синът ѝ „ще бъде велик”, „святото, което ще се роди от тебе” (1:32). Така и само така тя придобива статус – „... тая чест – да дойде при мен майката на моя Господ” (1:43). Но подчертали

– „Ето Господнята слугиня. Нека ми бъде според както си казал.” (1:38). Да, спасява ни единствено Христос, но Той влиза в света не насилствено, а след доброволното „Да”, изречено от Девата – „Да,” казано с ясното съзнание, че погледнато по човешки, необяснимата бременност ще унищожи брака ѝ, а според еврейския закон е повече от вероятно самата тя да бъде убита с камъни. Обикновено ние не обръщаме внимание на тези думи, но тяхното изричане представлява истински подвиг на вярата и решителна стъпка към изкуплението. Затова още през 2-ри век автори като Иринея Лионски и Юстин Мъченик сочат към аналозите между Ева и Мария. Ева казва „Да” на греха, а Мария на Бога. Чрез Ева идва грехът и смъртта, чрез Мария идват спасението и животът. Ева изгубва светостта и Божието благоволение, но в лицето на Мария то се връща обратно и тя е наречена „благословена”. Коментирайки Magnificat – песента на Мария, записана в Лука, 1: 46 и сл., Мартин Лутер нарича Девата „проповедник, учител и пророк на църквата” заради богословската дълбочина на текста и чудесното познаване на Стария Завет. Тя получава неизмеримата радост да бъде майка на Спасителя, но също така и кръст, който трябва да носи. „И на сама тебе меч ще пронизе душата ти, за да се открият помислите на много сърца” (Лука 2:35). Мария преживява процеса на Исус и вижда смъртта Му. Когато всички ученици

се разбягват, тя е последна при кръста и първа при гроба.

Мартин Лутер чудесно обобщава това по следния начин: „О, благословена Дево, майко Божия, ти беше

нищо и напълно презряна и все пак Бог, в Своята благодат, погледна благосклонно на теб и извърши велики неща в теб. Ти не си достойна за нито едно от тях, но богатата и изобилна благодат на Бога, многократно превишаваща всяка твоя заслуга, дойде върху теб. Слава на теб!”

Така Дева Мария се появява пред нас в една нова светлина – не само като Божия майка, а като жена християнка, която получила благодат и показала вяръност може да бъде наш пример и от която можем да се учим. Без по никакъв начин да противопоставя двете неща Августин поставя второто преди първото: „Наистина, блажената Мария със сигурност е вършила Божията воля и за нея е било по-голямо блаженство да бъде ученик на Христос, отколкото Негова майка, и тя е била по-благословена в своето ученичество, отколкото в своето майчинство. Нейно е било щастието първо да носи в утробата си Този, на Когото тя ще се покорява като на неин Господар.” Макари телесно да е родила Христос, самата тя духовно е била родена от Него. А това е нещо, което може да се случи с всеки от нас.

През месец март чествуваме както Благовещение, така и деня на жената. Ако погледнем на втория празник през първия, можем да съзрем контурите на християнското разбиране за истинска женственост – един образ, създаден от ръцете на Бога, но често деформиран от греха. Можем дори да направим няколко плахи стъпки, които да ни отведат по-близо до него.

Радостин МАРЧЕВ

РЕДАКЦИОННА

Скъпи читатели
на вестник „Зорница”,

Споделянето на Евангелието е една от основните и най-трудни задачи пред християнина. За нея той трябва да отдели живота си. За нея той трябва да посвети сърцето си на познаването на Бога и на следването на повелите Му. За нея той трябва да жертва себе си.

Много често ние не се справяме с тази задача не защото не искаме да споделим благовестието, а защото е трудно да се доверим на Бога, че Той ще направи всичко, за да може словото Му да достигне до сърцата на хората.

Този брой на „Зорница” ни предизвиква да видим как една богобоязлива жена се доверява на Бога. Как една обикновена жена жертва себе си. Как от това следва спасението на човечеството.

Основният акцент през месец март от религиозната ни година е Благовещение. Освен че е празник на християнката и жената майка, той е и предизвикателство към всеки един вярващ. Той е повик към сърцето на обичащия Бога. Предизвикателство към неговото доверие към Всевишния.

Драги читателю, ще се довериш ли във вътрешността на сърцето си, че Бог няма да те остави и няма да те забрави? Ще уповаваш ли на Него, че словото Му няма да се върне празно? Ще се стараяш ли да го живееш за свидетелство за другия?

Опитай Го през този месец! Опитвай Го изобщо в живота си! Ще видиш, че Той верен остава и че наистина има цялата власт на небето и на земята. Ще познаеш, че Той ще бъде винаги с тебе, дори когато ти няма да бъдеш с Него. Опитай Го!

П-р Станислав АЛЕКСИЕВ

Пришпорваме пролетта в мислите си. Нетърпеливи сме да свалим от плещите си бремето на зимните дрихи и да вкусим от свободата, която идва с новото слънце. Метафората за тежкия зимен кожух като че ли досажда, но това не я прави по-малко изразителна, когато искаме да кажем как се чувстваме след кратките зимни дни и дълги нощи. Жадуваме за цветни пъпки, млади хора, забързани в пролетно безгрижие по улиците, и аромат на свежи цветя. Картичката всяка година е идентична, но това не прави нашите очаквания по-малки. Това важи за по-голямата част от човечеството, което познава свежестта на първа пролет.

Началото на пролетта е добра възможност да подновим сили в издирването на добрите новини. Не толкова като събития, а като начин на мислене и поведение. Културният афиш започва да прелива от светски

Още една първа пролет

събития, медиите търсят и ни показват „добрата новина”, съвременни интелектуалци насищат информационния спектър, задавайки „добрия тон” на обществото ни. Светът продължава да упорства в опитите си да изгради своя по-добър образ. Повечето пъти без Христос. Но Той е този, който прави добрата новина блага вест. Новината на новините.

През март празнуваме деня на Благовещение. Когато ангел Гавриил се яви на Мария с благата вест, нейната реакция беше противоречива. Чувствата и поведението ѝ изминаха пътя на смущение, което премина в страх, после в съмнение, за да завърши в покорство и възхвала на Бога. Разпознахте ли себе си? Ако добавя в самото начало на преживяването на Мария „лека досада”, аз

бих разпознал себе си. Мнозина от нас са се чувствали така, когато са чули за пръв път новината за Спасителя или някой приятел им я е напомнил за пореден път. Добрата новина е, че Бог е достатъчно търпелив с всички ни, за да не погинем. Това ни дава основателна причина да продължаваме с благата вест, за да достигне тя до хората, към които Бог я е изпратил. В света, в който живеем, много рядко (ако не никак) ще срещнем човек, който не е чувал за Христос. Но мнозина са тези, които въпреки всичко не знаят, че Той дойде и за тях. Това е причина да продължаваме с благовестието, след като веднъж сме го споделили.

Следва на 2 стр.

Сърцето на Яков – предобраз на възкресението

„Взеха Йосифовата дрешка, заклаха козел и като натопиха дрешката в кръвта, изпратиха шарената дрешка да я занесат на баща им, като рекоха: Намерихме това; познай сега дали е дрешката на сина ти или не. И той я позна и рече: Това е дрешката на сина ми; лют звяр го е изял; несъмнено Йосиф е разкъсан. И Яков раздра дрехите си, тури вретиче около кръста си и оплаква сина си за дълго време. И всичките му синове, и всичките му дъщери станаха, за да го утешават; но той не искаше да се утеша, защото казваше: С жалееене ще сляза при сина си в гроба. И баща му го оплакваше.” (Битие 37:31-35)

„И известиха му: Йосиф е още жив и е управител на цялата Египетска земя. А сърцето му примря, защото не ги вярваше. Но те му казаха всичко, което Йосиф им беше говорил; и като видя колите, които Йосиф бе изпратил да го вземат, духът на баща им Якова се съживи. И рече Израил: Доволно е; син ми Йосиф е още жив, ще ида и ще го видя преди да умра.” (Битие 45:26-28).

Този трогателен библейски разказ ни въвежда в дълбочините на човешкото страдание и същевременно ни изправя пред удивителното величие на Божието дело. Малките подробности и скромната човешка обикновеност не са случайни. Има навсякъде по-дълбок смисъл в тези неща. Те са пророчески, сочат към бъдещето, към Христос. Тоест имат всеобщо, универсално измерение.

Текстът ни разказва, че опечаленият Яков отказал утешение след загубата на любимия си син Йосиф. Въпреки състрадателното присъствие и благите думи на многобройните си домашни, старият баща не намерил мир. Дори може да се каже, че отказал да се примири и да се наслаждава на утехата, която следва болките на траура при скромните и смирените вярващи.

Това поведение на Яков би могло лесно да се приеме като слабохарактерност и дори неверие. В действителност обаче то е израз на духовно дело, водителство от Бога. Нека си припомним няколко основни факта, свързани с тази история.

Братята на Йосиф лъжат баща си. Младото момче не е мъртво. Разяждани от ревност, те наистина са възнамерявали да го умъртвят, но в края на краища са го продали на керван търговци по пътя към Египет. Йосиф е отхвърлен, намразен, прокуден от дома си и земите си. По човешки обречен, но все още жив. Божията милост не го е предала на смъртта.

Тези неща, разбира се, Яков не ги знаел. Той нямал основание да се съмнява в смъртта на Йосиф. Но Божият Дух вътре в него не му позволявал

да се примири със скръбната вест. Нещо дълбоко в сърцето му отказвало да повярва на лъжа. Сякаш в духа си Яков продължавал по някакъв таен, подсъзнателен начин да е свързан с живия си син, както и с обещанията, дадени от Бога за него чрез незабравими сънища. Йосиф шял един ден да стане за благословение, че дори и за изкуплението на дома си – единственото семейство на света, което познавало живия Бог и е избрано за благословение на всички народи на земята.

Предполагамата смърт на Йосиф била не само лична драма за Яков, а и заплаха за спасението на целия свят, за Божието дело през идните векове. Това обяснява защо Яков не можел да преодолява скръбта. Бог не му позволил да повярва на лъжа, която да хвърля позор върху верността на Бога и върху способността Му да изпълнява онова, което е обещал.

Минали много, много години. Един ден Яков научил удивителната вест за Йосиф и тогава неподвижното му, замиращо сърце се съживило. След това в разказа той се нарича *Израил* – този, който е получил Божиите

обещания: „Рече Израил: Доволно е. Синът ми Йосиф е още жив! Ще ида и ще го видя, преди да умра.”

В един смисъл Яков е преминал през смъртта заедно със своя син. Но скръбта му бе последвана от радост, от съживяване – един вид възкресение за духа му. Докато Йосиф е мъртъв, Яков лежи неутешим в Долината на смъртната сянка. Когато Йосиф е жив, Израил се съживява!

Този чуден разказ насочва погледа ни към нашия Господ Исус Христос и към естеството на истинската, спасителна вяра в Неговото възкресение. Вестта за празния гроб и срещите с възкръсналия Спасител връщат към живот Неговите ученици. Павел пък пише, че ние сме „съвъзкресени с Христос“ и седнали с Него чрез вяра в небесни места.

Чрез една невидима, но напълно реална връзка, тъй като Исус е жив, и ние живеем в Него. „Христос във вас, пише Павел, надеждата за славата” (Кол. 1:27).

П-р Жоел ШИРОН

П-р Жоел Широн е роден във Франция. Още от младежка възраст Бог го призовава да замине като мисионер за България. Женен е за българката Камелия и с нея имат две чудесни момчета – Мартин и Вениамин. Днес п-р Широн е пастир на II ЕБЦ (Монтана). Неговото служение в Северозападна България е свързано с основаване на нови църкви, библейско поучение, изграждане на духовни водачи и просветна дейност във врачанския затвор.

Авторът на Псалом 84, ст. 5 се провиква към своя Бог с опита, през който е преминал: Блажен е онзи човек, чиято сила е в Тебе. Те намират в сърцето си *пътища, напълно очертани* (превод от фр. издание).

Това е нашата опитност като мисионерска двойка и бихме искали да споделим един епизод от нея с вас.

ПАРИЖ – САРСЕЛ. У нас. Юни 1968 година. Една лятна вечер, в която светлината дълго не угасва и която подтиква към откровени разговори в настъпилите покой.

На нашата маса една българска жена и нейната сляпа дъщеря. Председателят на Асамблеите на Бога, пастир Динов, е настоял да й помогнем да дойде в Париж за консултация при специалист, за да се открие причината за нейния недъг. Платили сме пътните разноски и тези за престоя във Франция. За пръв път нашите приятели напускат своята родина. Те изглеждат напълно загубени и объркани в нашия СВОБОДЕН свят, нашия „капиталистически” свят без ограничителни забрани.

Тази вечер на добър френски език тя ни разказва за своята страна. И после започва като че ли да говори на себе си: „Има в България един пастир, който беше виден водач на проповедниците. Милицията (комунистическата полиция) го

Пътища напълно очертани

арестува. Стоя 13 години в затвора и сега... Ох! – извиква тя, като слага ръка на устата си. – Боже мой, много се разприказвах!” След това дълго време отказва да отговори на настоятелните ни въпроси, кое е това специално име, което крие. Но най-сетне ни го казва с огромен страх, който е мъчително да наблюдаваме: „Казва се Васил ЗЯПКОВ, той беше някога председател на Протестантската федерация в България (ОЕЦ – б.прев.). Днес е заточен в едно село... Няма да ви кажа нищо повече!”

Пред нас се издига истинска стена. Нашата приятелка млъкна окончателно. Тя е просто член на ПРЕСЛЕДВАНАТА ЦЪРКВА в гетото на страха и на забраните. Междуременно научаваме, че въпросният пастир е почти сляп. Всичко, което се отнася до този недъг (казва Шарл – б.прев.), ме засяга дълбоко, понеже аз съм бивш слепец, изцелен по чуден начин от Божията сила. Аз и съпругата ми си обещаваме да претърсим цяла България, за да открием този Васил ЗЯПКОВ!

Следват нескончаеми месеци, по времето на които издирваме този пастир. Много е опасно да се

интересувах за един ЗАТОЧЕН. Неговото име, произнесено дори с тих глас, умълчава веднага нашите събеседници. Освен това той не е петдесятен, а по онова време ние работехме само в рамките на Асамблеите на Бога във Франция, които ни предоставиха едно официално разрешение за „Източните страни”. Но в тези рамки ние се чувствахме доста ограничени и започнахме да излизаме извън тях.

Една вечер в едно методистко семейство жената на местния пастир „изпуска” името на Зяпков и името на селото, където той би трябвало да е изселен от комунистическата власт. Жена ми с вечния си френско-български речник ѝ побутва една от страниците му, на която се появяват думите: ЗЯПКОВ-ПОПОВИЦА.

Сещаме се, че сме минавали през това село на път към границата с Турция при предишното ни пътуване. Не сме подозирали, че името на това село ще бележи целия ни живот, че ще стане за нас СЪРЦЕТО НА БЪЛГАРИЯ!

СЕПТЕМВРИ 1969! Отново в България. Нашата главна цел е да се срещнем на всяка цена с пастира Зяпков, без да поставим някого в опасност.

ПОПОВИЦА! Един известен туристически справочник посвещава само два реда на нея. Това е малко село, без никакви забележителности. Но за нас там има нещо много ценно: ресторант с подвижен мост като в крепост. Спечелваме симпатиите на сервитьора, който ни позволява да паркираме колата си на неговия паркинг и който ни дава последните сведения: пастир Зяпков живее наблизо, зад ресторанта!...

Ти като християнин може би търсиш, може би се съмняваш. Повярвай, че Господ може да е поставил в сърцето ти „напълно очертани пътища”. За нас, поставени върху тесния път на ЗАТОЧЕНИЯ, Господ избра онази жена, дошла в Сарсел със своята сляпа дъщеря!

(Следва)

Шарл и Жоржет ШЕКС

Шарл и Жоржет Шекс са френски евангелски мисионери, работили и подпомагали църкви и Божии служители от всички деноминации в България, включително и католически монахини, по времето на комунистическия режим.

Още една първа пролет

Нека да настроим сетивата си и да останем на фокус към заобикалящия ни свят. Някак си не е „модерно“ да споделяме тази вест в прав текст днес. Имаме много съвременни методи за евангелизация: семинари, дискусии, лагери, тренировъчни програми... Не бързаме, изчакваме удобния момент, в който да сме сигурни, че ще си спестим отхвърлянето и досадата, сякаш нас ще отхвърлят, а не Христос и сякаш резултатът веднага ще дойде, а не според Божия план...

Благата вест не се е променила, нито е намалела нейната сила. Променил съм се аз, докато съм се оставял на собствения си егоцентризм, вместо да търся хората, на които да я споделям. Намаля моята сила в упорството ми да бъда свидетел за кръста на Христос, който продължава да призовава дори и след мое то спасение, защото има и други нуждаещи се...

Благовещение не е демоеде, не е просто традиция на фона на съвременните евангелизаторски хватки. Това е празник на смиренното да приемеш Блага-

та вест. Това е и празник на целеустремеността да я носиш там, където си.

Този март няма да се впусна с нови сили да свидетелствам за Бога по моя модерен начин, а ще се оглеждам поне за един човек около мен, който има нужда да чуе че: „Христос дойде и за теб, каквото и да си сторил, и чака да Му предадеш живота си, за да се погрижи за теб.”

Защото слугуваме или търгуваме, действваме или умуваме, работим или празнуваме, гневим се или прощаваме... Негови сме и всичко е заради Него. Заради Христос.

Дякон Даниел ДОНЕВ

Следва от 1 стр.

Сто години от началото на геноцида над арменците

Под прикритието на бушуващата Първа световна война турското правителство възнамерява да реши „арменския въпрос“ брутално и веднъж завинаги. Древната арменска нация е трън в тялото на линеещата Османска империя. Арменците живеят в Мала Азия далеч преди появата на турците и тяхната държава първа приема християнството като официална религия (301 г.). През XIX век те са успешни търговци, занаятчии и съдържатели на дюкяни. Общественото им влияние и исканията им за конституционно гарантирани права плашат османската власт и през 1895 г. тя подклажда кланета на арменци, извършени от (предимно) кюрдски милиции. А през 1915 г. правителството заявява, че арменският християнски народ е заплаха за турското национално единство и ги подлага на изстребление. Като немюсюлмани арменците нямат право да носят стрелково оръжие и затова са неспособни – освен в редки случаи – на каквато и да е самозащита.

Традиционната мюсюлманска религия на турците, изглежда, не е била главният подтик за последвалите ужасни деяния – водещи са били алчността и желанието за етническо прочистване. Но е показателно, че никой ислямски водач не надига глас срещу кланетата. Неколцина турски валии (губернатори), които отказват да убиват безпомощните християни, са уволнени и сменени с жестоки „патриоти“.

Властта депортира арменците „на заточение“ в пустинни райони. Като правило мъжете биват избивани, а жените и децата са разкарвани като стадо на големи разстояния, докато капват от жажда и изтощение. Много от тях стават плячка или жертви на арабски и кюрдски въоръжени групи. Безсрамни и безчестни турски мъже изнасилват арменски

Арменска майка оплаква детето си край Алепо. Вдясно: Мехмед Талаат паша.

момичета направо на улицата – даже пред очите на минаващи чужденци – или ги продават като робини или наложници в мюсюлмански домове, където ги принуждават да приемат исляма. Полиции и войници се забавляват да измъчват хиляди безпомощни арменци.

На 9 март 1915 г. турският министър на вътрешните работи Мехмед Талаат паша издава заповед относно град Алепо, в който до този момент някои арменци спасяват живота си чрез подкуп. В заповедта се казва:

„Всички права на арменците да живеят и работят на турска земя са изцяло отменени. В това отношение правителството поема пълната отговорност и вече се е разпоредило да не бъде пощаден никой, дори децата в люлките. В някои провинции вече имаме резултати от изпълнението на тази заповед. Въпреки това, по неизвестни нам причини, спрямо „определени хора“ (т.е. арменци, които са платили откуп) е приложена различна мярка

правителството в това отношение. Вместо непреки мерки за изстребление като поставяне при сурови условия, бърза депортация, трудно пътуване и др., в Алепо могат да се предприемат преки мерки. Така че действайте усърдно.“

В заключение, след като уверява градските власти, че армията няма да се намеси, Талаат паша се разпорежда: „Кажете на всички длъжностни лица, назначени за тази цел, че трябва да приведат в изпълнение действителните ни намерения, без да се страхуват да поемат отговорност. Очаквам да ми изпращате ежеседмично доклади с конкретни числа (т.е. брой убити) относно вашите действия. Подпис: министър на вътрешните работи“.

Зловещият план на Талаат паша се увенчава с успех. Д-р Мартин Нийпаге, германски учител в Алепо, се опитва да спरे клането. Но става само безпомощен свидетел как хиляди са насилствено депортирани, а множество други са наблъскани зад телените мрежи на временни лагери, където измират от глад и жажда. Въпреки официалната жалба на папата и протестите на европейските съюзници на Турция, както и на Съединените щати, милион и половина арменци в Османската империя намират смъртта си.

Турското правителство и до днес не признава събитията от 1915 г. като геноцид над арменците – въпреки че 23 държави вече официално са възприели това понятие. Междувременно един век по-късно и почти в същия район една друга (Ислямска) държава отново упражнява терор и безнаказано убива местното християнско население... ■

Бележка на редакцията: Рубриката е посветена на кръгли годишнини от ключови събития в християнската история. По материали от *Christianity.com*. Превод с допълнения: Тодор ВЕЛЧЕВ.

ПРЕЗ ТОЗИ МЕСЕЦ В ХРИСТИЯНСКАТА ИСТОРИЯ

18. Влияние на лютеранството в Русия

БЕЛЕЖКИ ЗА РЕФОРМАЦИЯТА

Малко е известно, че идеите на Реформацията проникват в Русия почти едновременно с тяхното възникване в Западна Европа през XVI век. През 1576 г. в Москва се открива първата лютеранска църква – часовня. Това се дължи основно на политиката на няколко руски царе за модернизиране на икономиката чрез подсигуриране на благоприятни условия за преселване на значителни групи от занаятчии, майстори, търговци, медицински персонал от Западна Европа. Такава политика предприема великият княз **Василий III Иванович**¹, а по-късно се продължава от цар Борис Годунов и цар Петър I.

Към лютераните руските царе имат по-голямо доверие, защото в тях виждат съюзник срещу напористите действия на йезуитите, които се опитват с всички средства да въведат народа в „латинската ерес“. Същевременно православните свещеници зорко бдят лютераните да не провеждат прозелитистки действия. Военнопленници от Германия и Шотландия (презвитериани) също получават право да организират собствени богослужения със свои пастири и в собствени църковни сгради. В известно отношение през някои периоди в Русия те се радват на повече свобода, отколкото в собствените си страни.

Особено благоприятни условия за лютераните възникват по време на цар **Борис Годунов** (1552-1605). Той разрешава строителство на лютерански храм в центъра на Москва, и то със средства на царската хазна. Невинаги обаче лютераните се съобразяват с местната култура и често дразнят населението с непочтително отношение към символите на православната вяра и към някои празници.

Броят на лютераните в Русия нараства. По времето на Михаил Романов в Москва има около хиляда семейства на протестанти. До 1673 г. в Русия броят на специалисти, търговци и

работници от немски произход наброява не по-малко от 18 000 души. Освен в Москва най-значителни групи от тях могат да се открият по това време в Новгород, Псков, Переславл, Белгород. В много случаи техните молби за строителство на храмове срещат отказ, но по принцип не им се забранява да организират собствени богослужения. Същевременно се дава разрешение за издаване на Аугсбургската изповед на вяра и на Катехизиса на Лютер в тираж от няколко хиляди.

Малко по-късно в Русия прииждат и французи хугеноти, които бягат от репресии. Един от първите руснаци, приели протестанството, е Матвей Башкин. През 1553 г. той е изправен на съд по обвинение, че преувеличава ролята на Христос в сравнение с Отец и Светия Дух. Башкин е осъден като вероотстъпник със заповед да бъде вдворен във Волоколамския манастир.

С идването на престола на цар **Петър I Велики** (1682-1721 г.) в Русия настъпват големи промени в цялостния обществен живот. Цар Петър I поема трона след поредица от вътрешни борби в династията Романови.

Неговото желание е да извади Русия с бързи крачки от икономическия и духовен застой. Военните конфликти с Османската империя (на юг) и с Швеция (на север) налагат ускоряването на този процес. Това е свързано и с нов голям прилив на чужди специалисти, търговци и занаятчии.

Междувременно Петър I лично предприема продължително пътуване в страните от Западна Европа, където се запознава с новите икономически технологии и с постиженията на науката и културата на тези страни. Придружава се от 250 души военни специалисти – т.нар. Велико пратеничество. Страните, където престоява най-много, са Германия, Англия и Холандия. Това му

дава възможност на място да наблюдава и религиозния живот. Още от младежки години той е завързал близко приятелство с един шотландец, един холандец и един швейцарец. Той добре познава значението на доброто обучение и изпраща млади дворяни в западни университети.

През 1699 г. цар Петър I заменя традиционния календар, при който годините се броят от Сътворението и започват на 1 септември с *Юлианския календар*. Приблизително по същото време повечето западноевропейски страни приемат *Григорианския календар*. По тази причина западноевропейският и руският календар отново остават различни до началото на XX век.

Петър I прави и някои преобразувания в Руската православна църква. Още през 1700 г. след смъртта на патриарх Адриан той отказва да посочи негов приемник. През 1721 г. официално премахва длъжността патриарх и го заменя с десетчленен Свети синод, оглавен от самия император. Вероятно таква решение е взето под влияние на наблюденията му върху развитието на отношенията между светска и църковна власт в Англия и ролята на краля в управлението на църквата.

През 1721 г. на лютераните се дават нови свободи във възможността да организират своя духовен живот, но остава в действие закон, възприет от предшествениците на Петър I, който постановява тежки наказания и дори смърт на православни, приели друго вероизповедание.

П-р Данаил ИГНАТОВ

¹ Василий III Иванович е велик княз на Московското княжество от 1505 до 1533 г. син на Иван III Велики и София Палеологина, племенница на последния византийски император.

ЗА ВАС ЖЕНИ

„Живейте разумно и трезвено, за да се предавате на молитва.“ *1 Петр. 4:7*

Разумност

Разумност, това е способността на човека правилно да разбира, да проумява нещата и явленията. Разумност още значи трезвеност, ум, разсъдък, благоразумие.

Благоразумие буквално значи благ, добър ум. Но всъщност не значи само задълбочен, остър ум, който работи бързо и разбира правилно, но ум, подчинен на доброто, на правилното. Йов много добре го е изразил: „Отдалечаване от злото, това е разум“ (28:28). А в Притчи 28:7 четем: „Който пази закона е разумен“. Но най-доброто определение намираме в Притчи 9:10: „Познаването на Святия е разум“.

Библията казва, че най-голямото безумие е отхвърлянето на Бога – „рече безумният в сърцето си: няма Бог“ (Псалм 14:1).

Бог е висшият разум: „Разумът Му е безпределен“ (Псалм 145:5). „Той направи земята със силата Си, утвърди света с мъдростта Си и разпростря небето с разума Си“ (Еврей 10:12). „Неговият разум е неизследим“ (Исаия 40:28), затова Той управлява Вселената.

Съветът на Божието Слово е: „оставете глупостта... ходете в пътя на разума“ (Притчи 9:6). „Не бъдете като кон или муле, които нямат разум“ (Псалм 32:9). Защо? Защото „безумните умират от нямане на разум“ (Притчи 10:21). Затова Исус ни съветва: „бъдете разумни като змиите и незлобливи като гълъбите“ (Матей 10:16).

Как можем да станем разумни? Както на всичко добро в този свят, така и на благоразумието

източникът е Бог: „Господ дава мъдрост, из устата Му излизат знание и разум“ (Притчи 2:6). Остава ни да искаме разум от Бога.

Псалмопевецът свидетелства: „Чрез Твоите правила станах разумен“ (Псалм 199:104). Т.е. чрез Божието Слово се става разумен, защото Бог е източникът.

И още: „Сърцето на разумния търси знание, а устата на безумните се хранят с глупост“ (Притчи 5:14). Разумният търси знание за Бога, за Божиите истини, за Божиите правила, за Божиите принципи. Затова „поуката на мъдрия е извор на живот“ (Притчи 13:14).

Не е достатъчно само да знаем. Разумност е да прилагаме своите знания в живота си. Затова псалмопевецът казва: „По-разумен съм от старите, защото опазих Твоите правила“ (Псалм 119:100), т.е. изпълнявам, живея ги. Тогава разумът е извор на истински смислен, пълноценен живот тук на земята, и вечен живот в Божието царство.

Цар Соломон е много добър пример. Когато Бог го попита какво иска да му даде, той не избра богатство, слава или смъртта на неприятелите си, но „мъдро сърце“, за да разпознава между добро и зло (III Царе 3:9). Той оцени правилно мъдростта, затова казва: „Колко по-желателно е придобиването на мъдрост, отколкото на злато, и придобиването на разум – отколкото сребро“ (Притчи 16:16).

Божие обещание е: „Разумните ще сияят със светлостта на простора, и ония, които обръщат мнозина в правда като звездите до вечни векове“ (Даниил 12:3).

Божие предупреждение е: „Човек, който се отбива от пътя на разума, ще стигне в събранието на мъртвите“ (Притчи 21:16).

Всеки сам избира своята участ в това, дали да е разумен, или безумен в живота си.

Нека си спомним някои специални послания в Божието Слово за нас, жените: „Всяка мъдра жена съгражда дома си, а безумната го събаря

ХРИСТИЯНСКИ ХАРАКТЕР

със собствените си ръце“ (Притчи 14:1). Още: „С мъдрост се гради къща и с разум се утвърждава“ (Притчи 24:3). За нас, жените, много е важно на каква основа градим своите къщи. Как ги утвърждаваме? С разум, на Божиите принципи ли?

Също: „В многото говорене грехът е неизбежен, но който въздържа устните си, е разумен“ (Притчи 10:19). Затова добродетелната жена „отваря устата си с мъдрост и законът на езика ѝ е благ“ (Притчи 31:26).

Разумната жена винаги е готова да посрещне Господа.

Тя е като петте разумни девизи, чиито светилници не само светеха, но имаха резервно масло, и дочакаха младоженеца със запалени светилници. Те пребъдваха докрай, докато „младоженецът“ дойде.

Мъдрата жена „показва своето добро поведение чрез делата си в кротостта на мъдростта“ (Яков 3:13).

Истински разумната жена е тази, която се покорява на Бога и заедно с другите си добродетели прибавя на характера си и качеството благоразумие.

Благоразумната жена е жена на молитва. Затова Словото ни съветва: „живейте разумно и трезвено, за да се предавате на молитва“ (1 Петрово 4:7). Чрез молитва ще придобием мъдрост и разум от Бога, за да можем да изградим живота си и домовете си с мъдрост.

Нека се молим с молитвата на Соломон: „Дай на слугата (на слугинята) си мъдро сърце“.

На читателките на в., „Зорница“ честития Благоевечение – празника на жената християнка, с пожелание за много мъдрост от Бога, за да бъдем жени за прослава на Бога!

Цвете КУЛИЧЕВА

На 28. 02. 2015 година се пресели във вечността дългогодишният сътрудник на вестник „Зорница“ Петър Богданов от град Дупница. Той е роден на 26 ноември 1925 година в Дупница. Завършил е Американския колеж и Висшия институт за физкултура в София. Бил е дългогодишен треньор на женския баскетбол отбор на града в най-добрите му години.

Преподавал е английски език в гимназиите в град Кюстендил и град Дупница. Владеел е също така немски и италиански език, което го е правило търсен преводач при гостуване на чуждестранни делегации. Приел вярата в Христа преди 9 септември 1944 година, от 2003 година става член на Евангелската баптистка църква, като същевременно посещавал и

IN MEMORIAM

Евангелската съборна църква в града. Считан е за един от видните интелектуалци на град Дупница и е много уважаван от всички.

Борислав ГЕОРГИЕВ
гр. Дупница

21. ОСТРОВ ПАТМОС

За нас о. Патмос е легенда, светиня. Там изселиха апостол Йоан с цел да го накажат, но Бог превърна о. Патмос в Свое светилище. Там апостол Йоан видя Христос да се разхожда между седем светилника и в ръката Си да държи седем звезди, а от устата Му да излиза Словото Му като двустър меч. Пътувайки за о. Патмос, минавахме покрай много острови. Някои по-големи, други – съвсем малки, дори някъде сред морето стърчеше само по някоя единична скала. В далечината ни показва на един от островите гр. Питагиорус – родното място на математика Питагор. След шест часа непрекъснато люлеене сред вълните, което разбърка стомасите на повечето от нас, на хоризонта се показа о. Патмос. Голямо бе вълнението ни. Характерното за него е белотата. Всички сгради са боядисани в бяло, може би заради горещината. А и липсата на зеленина позволява да се виждат само сградите. Някъде високо се виждат кули и камбанарии.

Някъде по средата на пътя, когато сме навлезли в гръцки води, турското знаме на кораба бе сменено с

гръцко. Сега високо се вее гръцкият флаг, а турският е свален по-ниско.

На брега пак сме разделени на две групи – от Европейския съюз, които преминаха директно, и извън Евросъюза, за които имаше визи, печати в паспортите. Два рейса ни поеха и потеглихме към вътрешността. По стръмен спираловиден път ни изкачиха високо, където посетихме килията на апостол Йоан. Това е една тъмна и влажна пещера. Сега тя се намира в зала на православен храм, а наоколо е построен цял манастир, който пръв се вижда отдалече, когато пътуваш за острова. Изживяването е много силно. Страхопочитание и трепет ни обхващат. Тук, в тази пещера, без никакви удобства, на пода, на осветление на свещ или борина е лежал любимият ученик на Исуса. Тук апостол Йоан чу Божието Слово. Тук той видя видението за бъдещето на света до второто идване на Исус. Тук той видя Исус да се разхожда между седемте светилника със седем звезди в ръката Си, а от устата Му да излиза Словото Му като двустър меч. Тук апостол Йоан написа и изпрати се-

демте писма до седемте църкви. Тук написа и цялото Откровение, което и ние имаме и чрез което Бог повдигна завесата и ние можем да надникнем в отвъдното. Чрез което днес Бог говори и на нас. Чрез което Бог ни изобличава, но и насърчава и ни засвидетелства Своята любов и вярност. Тук той видя Исуса в цялата Му слава като цар и господар на Вселената и потвърждението, че и ние ще царуваме заедно с Него.

Остров Патмос е един пуст, каменист, с малки размери остров, с оскъдна растителност. Видяхме няколко маслини и евкалиптови дръвчета, смокини и храсти. Нищо не се седи, нищо не се произвежда. Всички храни се доставят от Гърция с кораби. Когато апостол Йоан е бил заточен тук, не е имало никаква вода за пиене. Той е събирал дъждовна вода. Апостол Йоан е бил в истински пост. Сега островът се посещава от много туристи и са построени много хотели и ресторанти. Много скоро са направили сонди и са извадили подпочвена вода, която не е добра за пиене. Това се отнася за цяла Гърция. Туризмът, администрацията са единствените сфери, в които хората от острова намират препитание.

След като разгледахме пещерата на апостол Йоан, ни свалиха до крайбрежието, където е обитаемата част. Тук са хотелите и ресторантите. След

като обядвахме, насядахме върху багажа си във фойето на един хотел. След кратката необичайна почивка един енергичен американски пастир засвири на своята китара. Той каза, че никога не се разделя с нея, че хвалението е важна част от неговото служение. Пяхме много духовни песни и след кратко беседване настъпи нашата трогателна раздяла. Нашата група с един грамаден параход щеше да тръгне за Гърция, а американците щяха да преспят на о. Патмос и сутринта през Турция щяха да се върнат в САЩ.

Цвете КУЛИЧЕВА

ЗОРНИЦА

Редакционна колегия:
п-р Христо Куличев, п-р Данаил Игнатов,
п-р Станислав Алексиев, п-р Даниел Топалски,
Радостин Марчев, Олег Константинов,
Тодор Велчев, Влади Райчинов

Редактор на броя: п-р Станислав Алексиев

Коректор: Милена Темкова

Предпечат: Олег Константинов

Печат: АБА Принт ЕООД

Адрес на редакцията:

Фондация „Духовност и милосърдие“
София 1225, ул. „Богдан Моцев“ №2
тел.: 02/ 839 4117
e-mail: vestnik.zornitsa@gmail.com
ISSN 0861-3826

През 1996 г. Годишната конференция за пастири и съпругите им към Международната федерация на свободните евангелски църкви (IFFEC) се проведе в Турция. Участниците имаха възможност да обиколят редица археологически местности, свързани с библиейската история. След конференцията те посетиха и остров Патмос, където е бил заточен апостол Йоан. Настоящата поредица е пътепис за тези посещения.